

Mfv.I.10.762/2012/5.

A Kúria a dr. Funtig Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Györki Mónika ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetés jogellenességének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 45.M.4243/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.632.928/2012/3.számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 51.Mf.632.928/2012/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 90.000 (kilencvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 900.000 (kilencszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a munkaviszonyát. Elsődlegesen eredeti munkakörben történő továbbfoglalkoztatását kérte elmaradt munkabérének megtérítése mellett. Másodlagosan az Mt. 100. § (4) bekezdése alapján 12 havi átalánytérítés, továbbá perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint mind a munkaköri leírásában, mind a felmondásában tévesen szerepelt munkakörének megnevezése, ugyanis nem megrendelő szerkesztőként, hanem műsorvezető-műsorszerkesztőként látta el tevékenységét. A rendes felmondás nem valós és nem okszerű, illetve nem felel meg a világosság követelményének sem.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 45.M.4243/2011/8. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperes munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg, és az az ítélet jogerőre emelkedéséig áll fenn. Kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek elmaradt munkabért valamint átalánytérítést, továbbá perköltséget. Rögzítette, hogy a feljegyzett illetéket az állam viseli.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2002. május 17-étől állt az alperes, illetve jogelődje alkalmazásában. 2005. októberében kapott munkaköri leírása szerint beosztása az M. M.-n megrendelő szerkesztő. Munkaköri feladatait képezte a csatorna műsorainak előkészítése, kialakítása, műsorok, műsorrészletek, formátumok megrendelése, azok előkészítése, a megvalósulások folyamatának koordinálása különös tekintettel a művészeti és kulturális programokra. Segíti a műsorigazgató munkáját, folyamatosan kapcsolatot tart az M. műsorkészítői területével, külső gyártókkal. Koordinálja a felügyelt műsoroknak a csatornán lehető legmagasabb szakmai színvonalon való megjelenését,

kulturális műsorok támogatására vonatkozóan segíti külső források felkutatását és azok gyártási folyamatba való bevonását, ideértve a pályázati lehetőségeket is.

A felperes részére 2010. november 23-án ismételten munkaköri leírás került átadásra. Ebben az őt foglalkoztató szervezeti egységként az M. M.-t jelölték meg, munkaköri megnevezése pedig továbbra is megrendelő szerkesztő. A munkaköri leírás rögzítette, hogy a felperes helyettesítő munkaköre szerkesztő műsorvezető. Munkakörébe tartozó feladatokként kerültek megjelölésre egyebek mellett a minősített műsorok szerkesztése, vezetése, műsorötletek, forgatókönyvek gondozása, készítése, elfogadtatása a műsorok résztvevőivel, a műsorvezető tájékoztatása az adással kapcsolatos átfogó koncepcióról, illetve ellátni őt a szükséges információval. Az M.T. Zrt. vezérigazgatója 2010. december 21-én tájékoztatta a felperest arról, hogy 2011. január 1-jétől munkáltatói jogutódlásra tekintettel az M. T. és V.A. a munkáltatója.

A felperes 2011. július 7-én vette át az alperestől azt a tájékoztatást, amelyben értesítették a közszolgálati média gazdasági problémáiról, amelyek szerkezeti átalakítást tesznek szükségessé. Ennek következtében csoportos létszámleépítésre kerül sor az alperesnél, amely a felperest is érinti.

Ezt követően 2011. augusztus 19-én kelt, a felperes által 2011. augusztus 23-án átvett rendes felmondással az alperes a felperes munkaviszonyát megszüntette. Ennek indokolása szerint hatékonyan működő egységes rendszer kialakítása szükséges a költségcsökkentés és gazdasági racionalizálás jegyében. Ennek oka a közszolgálati médiarendszer hatékony, átlátható kialakítása, amely a szervezet átalakítását, illetve a párhuzamos tevékenységek megszüntetését teszi szükségessé. A munkavállaló az M.D.M.M. szervezeti egységében megrendelő szerkesztő munkakörben állt alkalmazásban. A munkáltató a munkakörébe tartozó feladatokat a jövőben kisebb létszámmal is el tudja látni, illetve bizonyos munkakörök feleslegessé váltak, ezért a felperes további foglalkoztatására nincs lehetőség. A munkáltató a munkavállaló által ellátott feladatokat a már a munkáltató alkalmazásában álló kiemelt szerkesztő munkakörben foglalkoztatott munkatársakhoz csoportosítja.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az 1992. évi XXII. törvény (rég Mt.) 89. §-ának (1) bekezdésében, valamint a 94/F. § (1) bekezdés, a 94/D. § (2) bekezdés, illetve a 94/E. §-ban foglaltakra. Kifejtette, hogy az alperes is elismerte, miszerint a felperesnél a munkaköri leírások illetve a munkaszerződés-módosítások nem követték a munkavállalók által a valóságban ellátott feladatokat. Ennek okaként került tévesen rögzítésre a rendes felmondás indoklásában a munkaköri leírásban szereplő munkakörként a megrendelő szerkesztő.

A bíróság szerint nem állapítható meg, hogy melyik az a munkakör, amely feleslegessé vált és a felsorolt szempontok szerint megszüntetésre került. Nem volt megállapítható a felperes számára világosan, melyek azok a feladatok, amiket a már alkalmazásban álló

kiemelt szerkesztő munkakörben foglalkoztatott munkavállalók vesznek át.

A munkáltatói intézkedés indokolása tévesen rögzíti a felperes munkakörét, emiatt az sem állapítható meg, hogy mely munkaköri feladatok milyen okból kerülnek megszüntetésre, illetve az alperes mely feladatokat csoportosít át más munkavállalók számára.

A bíróságnak a felperes által ténylegesen betöltött munkakört kellett vizsgálnia, azonban a felmondás indokolásában rögzített felmondási okok bizonyításán túl egyéb indokok vizsgálatára áttérni nincs mód, kizárólag az volt vizsgálható, ami a felmondás indokolásában szerepelt.

A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy az alperesnél nagyarányú létszámleépítésre került sor, amely a felperes tényleges munkakörét is érintette, ezért az alperes kérelmére mellőzte a felperes eredeti munkakörben történő továbbfoglalkoztatására kötelezést. Az átalánykártérítés mértékét hat hónapban határozta meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 51.Mf.632.928/2012/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. A felperest perköltség, valamint illeték viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felmondási indok vizsgálatánál nem a munkakör elnevezése, hanem annak tartalma a döntő, ezért ennek alapján kellett vizsgálni, hogy a felperes munkaköre megszűnt-e és a felmondás indoka valós-e. A felperes munkaköri feladatai a megrendelő szerkesztő munkakörben az évek során változhattak és változtak is a munkakör tekintetében, azonban a felek munkaszerződés-módosítást nem kötöttek. A bírói gyakorlat szerint nem a munkakör megnevezése, hanem annak tényleges tartalma a lényeges, amely körben a felek egyező előadást tettek.

A másodfokú bíróság kifejtette, hogy a felmondás indoka világos, konkrét és egyértelmű, figyelemmel a csoportos létszámcsökkentés miatt adott korábbi tájékoztatásra is.

A felperes számára nem lehetett vitás, hogy mely munkaköri feladatai váltak feleslegessé, illetve kerültek az alperesnél munkaviszonyban maradt más munkavállalók munkaköri feladatai közé. A felperes sem vitatta a személyes meghallgatása alkalmával, hogy a munkaköri feladatai nagyobb részben megszűntek. Megállapítható volt, hogy a felperes munkaviszonyának megszüntetését megelőzően már nem voltak olyan műsorok, amelyek készítésében közreműködött, erre az alperes helytállóan hivatkozott. Az ezután megmaradó műsorvezetői közreműködést igénylő műsorok szerkesztését, műsorvezetését az alperes társaságnál foglalkoztatott további szerkesztő jellegű munkakört betöltő munkavállalók látták el. A felperes által ténylegesen ellátott munkakörbe nem történt új felvétel, bár a felperes erre kifejezetten nem is hivatkozott, csak érintőlegesen utalt rá.

Az elsőfokú bíróság is rögzítette ítéletének indokolásában, hogy a nagyarányú létszámleépítés a felperes valós munkakörét érintette,

és erre tekintettel mellőzte az eredeti munkakörbe való visszahelyezést, a felmondást azonban ezen megállapítás ellenére tekintette jogellenesnek, amellyel a másodfokú bíróság nem értett egyet.

A felperes az elsőfokú ítélet ellen csoportos létszámleépítés végrehajtásával kapcsolatban fellebbezést nem terjesztett elő, ezért a csoportos létszámleépítésre és szakszervezeti megállapodásra vonatkozó korábbi hivatkozásokat nem kellett vizsgálni.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság ítéletének helybenhagyását kérte azzal, hogy a munkaviszonya megszűnésének napja a Kúria ítélethozatalának napja legyen. A munkaviszony megszűnéséig igényelte az elmaradt munkabért az alperes másodfokú és felülvizsgálati perköltségének megfizetésére kötelezése mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint peradat, hogy a felperes által ellátott munkakör a felmondás közlésekor már hosszabb ideje szerkesztő műsorvezető volt. A felmondás indokának magából a felmondás szövegéből, elsődlegesen annak nyelvtani értelmezéséből kell kiderülnie, az pedig, hogy a munkavállaló egyébként tudhatta-e, hogy a munkaviszonya vélhetően miért kerül megszüntetésre, nem jelentős tény. A felmondás kötelező írásbelisége nem engedi meg, hogy annak szövegétől ilyen mértékben el lehessen vonatkoztatni.

Az alperes által közölt rendes felmondás nem a felperes által betöltött munkakörben foglalkoztatott munkavállaló jogviszonyát szünteti meg, hanem egy megrendelő szerkesztőét.

Azon túl, hogy a felperes nem ebben a munkakörben volt foglalkoztatva az alperesnél, az sem felel meg a valóságnak, hogy az M.M.-nek szervezeti egységében dolgozott volna, ahol ez a munkakör a felmondás szerint feleslegessé vált. A felperes munkatevékenysége egyértelműen a K.Sz.-hez kapcsolódott, ahol műsorokat szerkesztett, illetőleg vezette is azokat. A megrendelő szerkesztő munkakör attól a korábbiakban is kizárólag az M.M.-nek szervezeti egységében létezett, így a felmondásban még elírásról, félreértésről sem lehet szó, és erre az alperes maga sem hivatkozott.

A kiemelt szerkesztők műsorvezetői feladatokat nem láttak el, az ő munkakörükhöz így a műsorvezetői feladatokat nem lehetett csoportosítani. A felmondás indokának valótlanságát igazolja az a másodfokú bíróság által figyelmen kívül hagyott körülmény, hogy a peradatok szerint a felperes műsorvezető-szerkesztői munkaköre a felmondás idejére már „kiüresedett”. Ezen tényből kiindulva kizárólag valótlannak tekinthető a felmondás indokolása a „munkavállaló által ellátott feladatok” átcsoportosítását illetően, hiszen a nemlétező feladatokat átcsoportosítani sem lehet.

A rendes felmondás indokolásának helyes értelmezése szerint a munkáltató egy, az M.M.-n dolgozó, megrendelő szerkesztő munkakörű munkavállaló munkaviszonyát szüntette meg akként, hogy az általa

ellátott feladatokat a kiemelt szerkesztőkhöz csoportosította. Ez a munkavállaló azonban a fentiekben kifejtettekből következően nem lehetett volna a felperes.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltség viselésre kötelezése mellett. Érvelése szerint a munkáltatónak joga van a munkaköri leírásban - akár egyoldalúan is - rögzíteni és módosítani a munkavállaló konkrét munkaköri feladatait a munkaszerződés szerinti munkakör változatlanul hagyása mellett.

A felperes munkaköri feladatai a formális elnevezéstől függetlenül is jogszerűen módosulhattak és módosultak is az évek folyamán.

A társaságnál szerkesztő jellegű munkakört betöltő több száz munkavállaló tényleges munkaköri feladatai gyakran átfedik egymást, az egyes szerkesztő jellegű munkaköri elnevezések nem egzakt, egymástól pontosan elhatárolható feladatokat takarnak.

A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felmondás indokolása alapján a felperes számára nem lehetett vitás, mely munkaköri feladatai váltak a társaság számára feleslegessé.

Nem felel meg a valóságnak az az állítás sem, hogy a felperes tevékenysége kizárólag a K.SZ.-hez kapcsolódott volna, mivel a munkaköre betöltése során nem volt jelentősége, hogy az egyes műsorok melyik szerkesztőséghez kerültek besorolásra, nem volt korlátozás abban a tekintetben, hogy a felperes mely műsorokban dolgozhatott. Munkaköri leírása ebben a vonatkozásban is egyértelműen rögzíti, hogy a műsoros alelnök illetve a műsorigazgatók által fontosnak tartott műsorok készítésében vett részt, azonban ezek a műsorok nem korlátozódtak kizárólag a kultúra területére.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A másodfokú bíróság ítéletében helytállóan indult ki a következetes ítélkezési gyakorlat alapján abból, hogy a jogvita eldöntése során a felperes által ténylegesen betöltött munkakört kell vizsgálni (BH.2008.163.), és nem annak elnevezése az irányadó.

Az eljárás során a felek egyezően adták elő, hogy a felperes 2010. november 23-ai munkaköri leírása valós, tényleges munkaköri feladatokat tartalmazott, ennek alapján tevékenységét szerkesztő-műsorvezetőként végezte.

Alaptalan azon felperesi érvelés, miszerint a felmondás indoka nem volt világos és konkrét. Ezzel szemben - figyelemmel a felperes részére korábban kiadott csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tájékoztatásra is - a munkáltató intézkedése egyértelműen tartalmazta a munkavállaló munkakörének megszűnését, a megmaradó feladatok szétosztását. A felperes a felülvizsgálati kérelmében maga is azt állította, hogy a szerkesztő-műsorvezető munkakör „kiüresedett”, így a jogviszony megszüntetése nem tekinthető jogellenesnek.

A felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása sem alapos, hogy a

kiemelt szerkesztők - akik között a felperes megmaradó feladatai szétosztásra kerültek - általában nem vezetnek műsort, mivel a felperes sem szerepelt a képernyőn 2011. februárjától (3. oldal 4. bekezdés).

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy a K.Sz.-hez kapcsolódott a tevékenysége és nem az M. M.-hez. Ebben a tekintetben az eljárás során bizonyítékait nem terjesztette elő, és a bíróságok érdemben ezzel a kérdéssel nem foglalkoztak, ítéleteik indokolásában sincs erre konkrét utalás. A felülvizsgálati eljárásban pedig olyan új körülményre, amely nem volt a megelőző eljárás tárgya, nem lehet hivatkozni (BH.2002.447., BH.2002.283.). A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére köteles az alperes részére, a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel kell viselnie.

Budapest, 2013. szeptember 11.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő